

حسابداری

موسسات خدماتی و بازرگانی

رضا زارع

(هیأت علمی دانشگاه کردستان)

مهدی ایرانی

شلیر دیهیم

انتشارات علمی کالج
College Scientific Publication

دانشگاه کردستان

انتشارات علمی کالج
College Scientific Publication

کتاب : حسابداری موسسات خدماتی و بازرگانی
تالیف و ترجمه : رضا زارعی، مهدی ایرانی، شلیر دیهیم
ناشر : انتشارات علمی کالج
مدیر مسئول : کیومرث کرباسی
صفحه آرای : ربیوار رحیم پور
طراحی جلد : شاهو آحمدیان
عکس روی جلد : حسین زارعی
نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۴
شمارگان : ۱۵۲۰ نسخه
قیمت :

سرشناسه : زارعی، رضا، ۱۳۵۱-
عنوان و نام پدیدآور : حسابداری موسسات خدماتی و بازرگانی /
رضا زارعی، مهدی ایرانی، شلیر دیهیم.
مشخصات نشر : سندج: انتشارات علمی کالج، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۳۲۰ ص: مصور، جدوا، نشر، ۲۲×۲۹ س.م.
شابک : ۷-۰۰۰-۸۰۰۳-۶۰۰-۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیا
موضوع : حسابداری
شناسه افزوده : ایرانی، مهدی، ۱۳۶۸-
شناسه افزوده : دیهیم، شلیر، ۱۳۶۷-
رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ ز ۲ ف / HF۵۶۵۵
رده بندی دیویی : ۶۵۷
شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۳۱۰۴۳

مرکز پخش:

کردستان، سندج، سه راه ادب، مجتمع تجاری کردستان، واحد ۱۶۲

انتشارات علمی کالج

تلفن: ۰۸۷۳۳۲۳۵۷۹۶ فکس: ۰۸۷۳۳۲۳۷۲۳۷

پیش گفتار

حسابداری سیستمی است که رویدادهای مالی واحدهای انتفاعی و غیرانتفاعی را به صورت گزارشهای مالی و به منظور آرایه وضعیت مالی و عملکرد مالی واحد در اختیار کاربران قرار می‌دهد. از طرفی هر سازمان اعم از انتفاعی یا غیرانتفاعی برای ادامه فعالیت خود نیاز به عملکرد مالی مناسب و بهره‌وری هر چه بهتر در نیروی کار و سرمایه دارد. لذا بدون استفاده از سیستم حسابداری مناسب و بهره‌گیری از مدیریت مالی شایسته هیچ سازمانی قادر به ادامه فعالیت و نیل به اهداف سازمانی خود نخواهد بود. چرا که مسایل مالی یکی از ارکان اصلی موفقیت و ادامه فعالیت سازمان‌ها محسوب می‌شود.

مؤسسات تجاری را از نظر نوع فعالیت می‌توان به سه دسته اصلی خدماتی، بازرگانی و تولیدی و از نظر نوع مالکیت به سه دسته اصلی تک‌مالکی، تضامنی و سهامی تقسیم کرد. هدف از این کتاب بررسی مؤسسات خدماتی و بازرگانی با مالکیت سهامی است. از طرفی صنعتی که در این کتاب به بررسی آن می‌پردازیم، صنعت توریسم و مؤسسات وابسته به آن است. لذا در مجموع در این کتاب به معرفی و بررسی حسابداری شرکت‌های سهامی توریستی همراه با واحدهای وابسته مانند هتل‌ها، کلاب‌های ورزشی و تفریحی، باشگاه‌ها و رستوران‌ها پرداخته شده است.

کتاب حاضر را می‌توان به عنوان منبع مناسبی برای دانشجویان مقطع کاردانی و کارشناسی حسابداری، مدیریت، اقتصاد در رابطه با درس "اصول حسابداری" نیز معرفی کرد. علاوه بر این هر فرد عادی نیز با خواندن این کتاب دید جامعی نسبت به حسابداری مؤسسات، خدماتی و بازرگانی بخصوص مؤسسات فعال در صنعت توریسم کسب خواهد کرد.

امید است که با مطالعه این کتاب دید مناسبی از چرخه حسابداری مؤسسات خدماتی و بازرگانی به دست آورده و این کتاب شما را در تصمیم‌گیری‌های مالی یاری دهد. در ضمن تقاضا داریم تا پس از مطالعه، اصلاحات پیشنهادی خود را از طریق ایمیل اعلام نمایید تا در ویرایش بعدی تصحیح و بازنگری صورت گیرد.

با آرزوی بهترین‌ها

مهدی ایرانی

شلیر دیهیم

رضا زارعی

r.zareie@uok.ac.ir

rezazarei1980@gmail.com

فصل ۱

حسابداری موسسات خدماتی در عمل

۳۶	مفروضات حسابداری	۱	داستان راهبردی گزارشگری مالی و اهمیت اعتبار آن
۳۷	فرض واحد پولی	۲	حسابداری چیست؟
۳۷	فرض تفکیک شخصیت	۴	چه اشخاصی از اطلاعات حسابداری استفاده می‌کنند؟
۳۷	فرض دوره زمانی (دوره مالی)	۵	خلاصه تاریخچه حسابداری
۳۷	فرض تداوم فعالیت	۶	تفاوت بین حسابداری و دفترداری
۳۷	اصول حسابداری	۶	حسابداری و شما
۳۸	اصل تحقق درآمد	۷	مفاهیم پایه‌ای و اساسی حسابداری
۳۸	اصل تطابق (شناسایی هزینه)	۸	موازن اخلاقی یک مفهوم بنیادی در حسابداری و تجارت
۴۰	اصل افشای کامل	۸	اصول عمومی پذیرفته شده حسابداری
۴۰	اصل بهای تمام شده	۹	مفروضات حسابداری
۴۱	محدودیت‌های حسابداری	۱۱	معادله اصلی حسابداری
۴۲	اهمیت	۱۴	چرخش حسابداری و گردش اطلاعات
۴۲	محافظه‌کاری	۱۵	سیستم‌های متحدالشکل حساب‌ها و گزارشگری مالی
۴۲	خلاصه‌ای از چهارچوب نظری	۱۶	صنعت هتل‌داری
۴۳	ارایه صورت‌های مالی از بعد بین‌المللی	۱۶	صنعت رستوران‌ها
۴۴	کاربرد مفاهیم اساسی حسابداری	۱۶	صنعت باشگاه‌ها
۴۵	تجزیه و تحلیل معاملات	۱۶	صنعت SPA
۵۰	خلاصه معاملات شرکت	۱۷	حسابداری و مدیریت مالی در صنعت خدمات
۵۲	صورت‌های مالی	۱۷	عملیات هتل
۵۲	صورت سود و زیان	۲۰	سازماندهی دایره حسابداری هتل
۵۲	صورت سود و زیان انباشته	۲۱	عملیات رستوران‌ها
۵۴	ترازنامه	۲۳	عملکرد و فعالیت باشگاه‌ها
۵۴	صورت جریان وجه نقد	۲۵	ضمیمه فصل ۱ حرفه حسابداری

فصل ۲

فرآیند ثبت رویدادهای مالی

۶۷	داستان راهبردی: چیزی تحت عنوان کامل وجود ندارد.
۶۸	حساب
۶۹	بدهکاران و بستانکاران
۶۹	روش بدهکار و بستانکار
۷۲	روابط حقوق صاحبان سهام
۷۳	بسط معادله اصلی حسابداری
۷۳	چرخه حسابداری
۷۴	مراحل ثبت حسابداری
۷۵	دفتر روزنامه
۷۷	دفتر کل
۸۱	شرح فرآیند ثبت

فصل ۲

اصول حسابداری

۳۱	داستان راهبردی اطمینان از بررسی دقیق گزارش‌ها!
۳۲	چهارچوب نظری حسابداری
۳۳	اهداف و ویژگی‌های گزارش‌های مالی
۳۴	خصوصیات کیفی اطلاعات مالی
۳۵	عناصر صورت‌های مالی
۳۶	رهنمودهای عملیاتی (دستورالعمل‌ها)

۱۳۸	تهیه صورت‌های مالی با استفاده از کاربرد		خلاصه توضیحات مربوط به ثبت‌های روزنامه و نحوه
۱۴۰	تهیه ثبت‌های تعدیلی با استفاده از کاربرد	۸۷	انتقال آنها
		۸۸	تراز آزمایشی
۱۴۰	بستن دفاتر	۸۹	محدودیت‌های تراز آزمایشی
۱۴۱	تهیه ثبت‌های اختتامی (بستن حساب‌های موقت)	۹۱	موقعیت اشتباهات
۱۴۳	شرح ثبت‌های اختتامی (بستن حساب‌های موقت)	۹۱	استفاده از علامت ریال
۱۴۳	انتقال ثبت‌های اختتامی به دفتر کل		
۱۴۵	تهیه تراز آزمایشی اختتامی	۹۲	فرآیند اطلاعات الکترونیکی
			مقایسه مزایای حاصل از سیستم‌های دستی و کامپیوتری
۱۴۶	خلاصه چرخه حسابداری	۹۲	حسابداری
۱۴۷	ثبت‌های اصلاحی یک مرحله الزامی	۹۳	نگاهی به آینده
۱۵۰	ترازنامه طبقه‌بندی شده		
۱۵۰	طبقه‌بندی استاندارد		
۱۵۴	ترازنامه طبقه‌بندی شده		

فصل ۴

فصل ۶

تعدیلات پایان دوره حساب‌ها

	داستان راهبردی: اهمیت زمان‌بندی	۱۰۱
	مباحث زمان‌بندی	۱۰۲
	انتخاب دوره مالی (زمانی) حسابداری	۱۰۳
	سال مالی و سال تقویمی	۱۰۳
	مبنای تعهدی در مقابل مبنای نقدی	۱۰۳
	شناسایی درآمدها و هزینه‌ها	۱۰۴
	ثبت‌های تعدیلی اصلی	۱۰۵
	انواع ثبت‌های تعدیلی	۱۰۶
	ثبت‌های تعدیلی مربوط به پیش‌پرداخت‌های	۱۰۶
	ثبت‌های تعدیلی مربوطه به معوقه‌ها	۱۱۳
	خلاصه‌ای از ویژگی‌های ثبت‌های تعدیلی	۱۱۸
	تراز آزمایشی تعدیل شده و صورت‌های مالی	۱۲۰
	تهیه تراز آزمایشی تعدیل شده	۱۲۰
	تهیه صورت‌های مالی	۱۲۰
	روش جایگزین برای ثبت پرداخت هزینه و	
	پیش دریافت درآمد	۱۲۲
	پیش پرداخت هزینه	۱۲۲
	پیش دریافت درآمد	۱۲۴
	خلاصه‌ای از روش جایگزین	۱۲۵
	روش غیرمستقیم برای تهیه صورت جریان وجه نقد	
۱۷۹	اولین سال تاسیس - ۱۳۹۱	
۱۷۹	دومین سال فعالیت شرکت آشنویه - ۱۳۹۲	
۱۸۳		
۱۹۷	پیوست	

فصل ۵

تکمیل چرخه حسابداری

۱۳۳	داستان راهبردی: چه کسی دوست دارد برنده باشد؟
۱۳۴	نحوه استفاده از کاربرد

فصل ۷

۲۴۲ ارایه صورت سود و زیان شرکت‌های بازرگانی

۲۴۳	بهایابی موجودی‌ها بر مبنای سیستم ادواری موجودی‌ها
۲۴۳	بهایابی بر مبنای جریان فیزیکی (واقعی) هزینه - روش شناسایی ویژه
۲۴۴	بهایابی بر مبنای جریان فرضی هزینه - فایفو، لایفو و میانگین
۲۴۸	تاثیر روش‌های بهایابی موجودی‌ها بر صورت‌های مالی
۲۵۰	ثبات رویه در استفاده از روش بهایابی موجودی کالا
۲۵۱	اشتباهات موجودی‌ها
۲۵۱	تاثیر بر صورت سود و زیان
۲۵۲	تاثیر بر ترازنامه
۲۵۲	ارایه موجودی کالا در صورت‌های مالی و تحلیل اطلاعات
۲۵۲	ارایه موجودی کالا
۲۵۳	تجزیه و تحلیل اطلاعات

حسابداری موجودی کالا در واحدهای بازرگانی

۲۰۵	داستان راهبردی: فروش به قیمتی پایین‌تر از بهای تمام شده
۲۰۶	عملیات موجودی کالا
۲۰۷	چرخه عملیاتی
۲۰۸	سیستم‌های موجودی کالا
۲۱۰	ثبت‌های روزنامه خرید کالا
۲۱۲	برگشت از خرید و تخفیفات
۲۱۳	هزینه حمل
۲۱۳	تخفیفات خرید
۲۱۵	ثبت‌های فروش کالا
۲۱۶	برگشت از فروش و تخفیفات
۲۱۷	تخفیفات فروش
۲۱۸	تکمیل چرخه حسابداری
۲۱۸	ثبت‌های تعدیلی
۲۱۹	بستن حساب‌ها
۲۱۹	خلاصه‌ای ثبت‌های روزنامه موجودی کالا
۲۲۰	کاربرگ واحدهای بازرگانی
۲۲۰	استفاده از کاربرگ

فصل ۹

حسابداری دریافتنی‌ها و پرداختنی‌ها

۲۵۹	داستان راهبردی: تامین مالی رویاهای خود
۲۶۰	حسابداری دریافتنی (مطالبات)
۲۶۰	انواع حساب‌های دریافتنی (مطالبات)
۲۶۱	شناسایی حساب‌های دریافتنی
۲۶۲	ارزشیابی حساب‌های دریافتنی
۲۶۳	واگذاری حساب‌های دریافتنی
۲۷۲	سیاست‌های اعتباری
۲۷۲	بخش اعتبارات
۲۷۲	سیاست‌های اعتباری قبل، در طول و بعد از یک رویداد
۲۷۳	دفتر کل یک هتل
۲۷۳	اسناد دریافتنی
۲۷۴	تعیین تاریخ سررسید
۲۷۵	محاسبه بهره
۲۷۶	شناسایی اسناد دریافتنی
۲۷۶	ارزشیابی (واگذاری) اسناد دریافتنی
۲۷۶	واگذاری اسناد دریافتنی
۲۷۹	بدهی جاری چیست؟

فصل ۸

موجودی‌ها و محاسبه بهای تمام شده کالاها

۲۳۱	داستان راهبردی: ارزش کیک‌های تمشک ۱۲,۸۰۰ دلار!
۲۳۲	مبانی موجودی‌ها
۲۳۳	طبقه‌بندی موجودی‌ها
۲۳۳	تعیین مقادیر موجودی‌ها
۲۳۵	سیستم‌های حسابداری موجودی‌ها
۲۳۶	سیستم ادواری موجودی‌ها
۲۳۶	ثبت رویدادهای مالی
۲۳۷	ثبت فروش موجودی کالا
۲۳۸	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۲۳۸	تعیین بهای تمام شده موجودی کالای خریداری شده
۲۴۰	انتقال به داخل و خارج
۲۴۱	محاسبه بهای تمام شده غذا
۲۴۲	محاسبه بهای تمام شده نوشیدنی

۲۷۹	استادپرداختنی
۲۸۰	مالیات فروش پرداختنی (مالیات بر ارزش افزوده)
	حقوق و دستمزد پرداختنی و مالیات حقوق و
۲۸۱	دستمزد پرداختنی
۲۸۳	پیش دریافت درآمد (درآمدهای تحقق نیافته)
۲۸۳	حصه جاری بدهی‌های بلندمدت

فصل ۱۰

دارایی‌های بلندمدت و دارایی‌های نامشهود

۲۹۱	داستان راهبردی: زمانی برای استراحت
۲۹۳	دارایی‌های بلندمدت
۲۹۳	تعیین بهای تمام شده دارایی‌های بلندمدت
۲۹۴	زمین
۲۹۴	مستحقات زمین
۲۹۴	ساختمان
۲۹۶	تجهیزات
۲۹۴	استهلاک
۳۰۴	اصلاح برآورد استهلاک دوره
۳۰۸	مخارج مرتبط با دارایی‌های ثابت در طول
۳۰۶	عمر مفید آنها
	واگذاری دارایی‌های بلندمدت
۳۱۱	دارایی‌های نامشهود
۳۱۲	حق اختراع
۳۱۲	حق التألیف (حق چاپ)
۳۱۲	علامت تجاری و نام تجاری
۳۱۳	امتیازات و پروانه‌ها
۳۱۳	سرقفلی